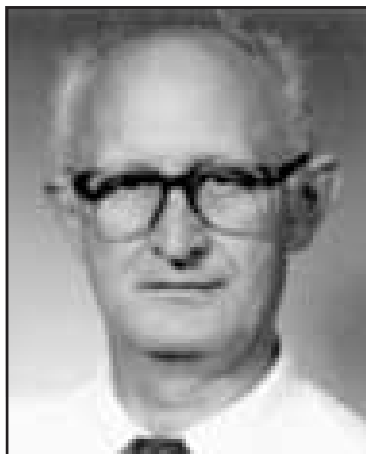


u spomen

Prof. dr. sc. Branimir Zamola, dipl. ing. (10. prosinca 1935., Mostar – 5. prosinca 2003., Zagreb)

Profesor dr. sc. Branimir Zamola, dugogodišnji član Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa, preminuo je 5. prosinca 2003., u Zagrebu. Rođen u Mostaru 10. prosinca 1935., osnovnu (1949.) i srednju školu (1953., Srednja kemijska škola, uz dodatni gimnazijski program za ispit zrelosti) završio je u Zagrebu. Nakon toga upisao se na Kemijsko-tehnološki odsjek Tehnološkog fakulteta u Zagrebu, da bi diplomirao na istom odsjeku (1961.), ali reorganizacijom nastalog Tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tijekom studija je, kao kemijski tehničar zaposlen u tvornici PLIVA u Zagrebu, samostalno stjecao financijska sredstva za život i školovanje. Nakon diplomiranja nastavio je raditi u Plivi, ali kao inženjer angažiran na poslovima razvoja i pokretanja proizvodnje antibiotika oksitetraciklina. Plivu je napustio 1961., da bi se zaposlio u "Krki" (Novo Mesto, Slovenija), gdje ustanovljuje Biotehnološki odjel. Nakon što je uveo proizvodnju tetraciklinskih antibiotika, napušta "Krku" 1968. i vraća se u Zagreb, gdje u Serum-Zavodu-Kalinovica prihvaća mjesto direktora Instituta. Pošto uvede proizvodnju bioinsekticida, zajedno s kolegama uspijeva ustanoviti novu farmaceutsku tvornicu pod nazivom "Sezak". Nakon što je Pliva inkorporirala i "Sezak", profesor B. Zamola napušta položaj koji je imao u "Sezaku" pa odlazi ponovo u Sloveniju. Farmaceutska tvrtka "Lek", u Ljubljani angažira ga kao savjetnika za patente. Godine 1971., "Lek" u suradnji s "Podravkom" iz Koprivnice ustanovljuje farmaceutsku tvrtku "Belupo" u Ludbregu, pri čemu je profesor Zamola odigrao važnu ulogu u ostvarivanju tog projekta. Doktorirao je 1973. na Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, obranom teze "Utjecaj uzgojnih parametara na sporulaciju bakterije *Bacillus thuringiensis*".



S 1976-om mu se stručni i znanstveni interes proširio prema drugim biotehnološkim područjima, pa se dr. B. Zamola odlučio nastaviti svoju karijeru u Italiji. Tako je u San Giovanni al Natisone-u (Udine) utemeljio Institut za biotehnološko istraživanje. Zatim je, u istom institutu, postao voditeljem Odjela za proizvodnju bioinsekticida, a proizvodnja se temeljila na primjeni bakterije *Bacillus thuringiensis*. A 1984. već je sklopio ugovor sa švicarskom tvrtkom "Putoma AG" u Luzernu, koja je proizvodila ergot-alkaloide primjenom uzgoja gljivice *Claviceps purpurea*. Sukladno ugovoru, za "Putoma AG" dr. B. Zamola osniva u Milanu mikrobiološki laboratorij kako bi istraživao novu tehnologiju proizvodnje ergot-alkaloida. Ubrzo nakon toga uspio je zajedno s kolegama otkriti novi soj vrste *Claviceps purpurea* te razviti novu tehnologiju proizvodnje ergot-alkaloida. Zato ga je tvrtka "Putoma AG" angažirala da novu tehnologiju uvede u odgovarajuće europske farmaceutske tvrtke. Godine 1992. dr. B. Zamola se vraća u Hrvatsku. Zapošljava se u Ministarstvu gospodarstva Republike Hrvatske, gdje djeluje u Upravi za industriju i brodogradnju obavljajući važne zadatke, pridonijevši tako dobrobiti Hrvatske i hrvatskog naroda.

Osobno i u suradnji s drugima, dr. B. Zamola je pridonio razvoju biotehnologije u Hrvatskoj i inozemstvu. Neki njegovi patenti i proizvodne tehnologije primijenjeni su u pedesetak zemalja, u Europi i diljem svijeta, primjerice proizvodnja tetraciklinskih an-

tibiotika, ergot-alkaloida i bioinsekticida, a valja pripomenuti da je i jedan od autora postupka sinteze benzodiazepina (apaurina).

Znanstveni i istraživački interes dr. B. Zamole bio je pretežito usredotočen na biokemijsko inženjerstvo, napose na utjecaj aeracije i miješanja na rast mikroorganizama i proizvodnju mikrobnih metabolita, s naglaskom na industrijsku proizvodnju, primjerice proizvodnju bakterijskih i virusnih bioinsekticida te gljivičnu proizvodnju ergot-alkaloida. Kao autor 25 znanstvenih i stručnih radova, 6 patenata i više od 30 različitih projekata i razvojnih programa te osobnim angažmanom i specifičnim učinkom pridonio je napretku znanosti i gospodarstva u Hrvatskoj i inozemstvu. Bio je član Hrvatskog društva kemijskih inženjera i tehnologa, Hrvatskog društva za biotehnologiju, Hrvatskog biokemijskog društva i Savjeta

za znanstveni i tehnološki razvoj Hrvatske pri HAZU. Bio je zapažen i u inozemstvu. Tako je npr. bio član Američkog biografskog instituta (Raleigh, North Carolina, USA), Međunarodnog biografskog centra (Cambridge, England), a bio je i pozivan da održi predavanja u nekim institutima u Italiji, Mađarskoj i Sloveniji. Djelovao je i kao član Organizacijskih odbora nekih nacionalnih i međunarodnih znanstvenih skupova. Naravno, njegove zasluge bile su i javno priznate, a ovdje ističem Slovensku nagradu za izume 1977.

Naglašena želja dr. B. Zamole da svoje znanje prenese na druge, napose one mlađe, bila je stalno dio njegove osobnosti tijekom njegove karijere. Učinkovito je sudjelovao u ostvarivanju nastavnih programa na Fakultetu kemijskog inženjerstva i Prehrambeno-biotehnološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, predajući na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju (predavanja iz predmeta "Projektiranje u farmaceutskoj industriji", "Industrijska mikrobiologija" i "Zaštita intelektualnog vlasništva"). Njegova nastavnička učinkovitost potvrđena je 1998., izborom u naslovnog redovitog profesora Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Prvi put susreo sam profesora Branimira Zamolu 1954., tijekom studija na Kemijsko-tehnološkom odsjeku Tehničkog fakulteta u Zagrebu. Upamtio sam ga kao dobrog studenta, kao komunikativnu i prijateljsku osobu, s naglašenim zanimanjem za muziku. Tako je već od studentskih dana demonstrirao svoj smisao i sklonost prema skladu i pravednosti, pri čemu je bila primjetljiva i njegova želja da pomogne drugima i prenese svoja iskustva na druge. Sve se to odrazilo i na njegovo kasnije ponašanje pa i uspješnost djelovanja. Obazrivo je pristupao ljudima i prihvaćao ih ne praveći razlike među njima, neovisno o izobrazbi, društvenom podrijetlu ili položaju, tj. nastojeći uvijek postupiti etički ispravno. Posao je uvijek obavljao savjesno i s puno žara, a pri tome nikada nije zanemario svoje obiteljske obveze. Zbog svog prirodnog osjećaja za sklad uspijevao se predano posvetiti svojoj obitelji te pružiti optimalno moguće svima.

Izražavamo puno poštovanje prema osobnosti i zaslugama našeg kolege, profesora Branimira Zamole, koji će nam ostati u zasluženom trajnom sjećanju.

Marijan Bošnjak